

Nr 44.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inköp av Källstorps Södergård i Ljungby och Dörby socknar, Kalmar län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 21 februari 1947 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 90, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till Inköp av Källstorps Södergård i Kalmar län å kapitalbudgeten för budgetåret 1947/48 under Statens affärsverksfonder: Domänverket anvisa ett investeringsanslag av 235 000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet — i den mån redogörelse därför icke återfinnes i det följande — hänvisa till propositionen.

I skrivelse den 15 maj 1944 har Kalmar läns södra hushållningssällskap anhållit, att en utredning måtte komma till stånd rörande anordnande inom södra Kalmar län av försöksverksamhet på jordbrukets område.

Sedan över framställningen avgivits infortrade yttranden av styrelsen för lantbrukshögskolan och lantbruksstyrelsen, har Kungl. Maj:t den 6 juli 1945 uppdragit åt styrelsen för lantbrukshögskolan att i samarbete med statens trädgårdsförsök och representanter för Kalmar läns södra hushållningssällskap verkställa utredning om anordnande inom södra Kalmar län av försöksverksamhet på jordbrukets och trädgårdsodlingens område.

Högskolestyrelsen, som uppdragit åt en kommitté, bestående av generaldirektören H. Sylwan, professorn K. G. U. Sundelin, förvaltaren C. G. E. Carlsson och försöksgårdsföreståndaren J. H. Winkler att verkställa utredningen, har med skrivelse den 31 januari 1947 till Kungl. Maj:t överlämnat en av kommitterade upprättad promemoria samt ett från högskolans försöksnämnd infortrat yttrande i ärendet. I skrivelsen har styrelsen förklarat sig tillstyrka ett av kommitterade i promemorian framlagt förslag om inköp av Källstorps Södergård i Ljungby och Dörby socknar, Kalmar län, ävensom ett av dem uppgjort program för gårdens utbyggande till försöksgård.

Yttranden i ärendet ha därefter inhämtats av statskontoret, lantbruksstyrelsen efter hörande av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott, länsstyrelsen i Kalmar län, 1945 års jordbruksförsöksutredning, 1946 års trädgårdsundervisningskommitté, styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut samt Sveriges utsädesförening.

I fråga om uppgifterna för en försöksverksamhet inom södra Kalmar län ha kommitterade inhämtat yttranden från föreståndaren för jordbruksför-

söksanstalten och föreståndaren för statens trädgårdsförsök. I anslutning till dessa yttranden ha kommitterade uttalat, att arten av arbetsuppgifterna för försöksverksamheten inom sydöstra kustbygden samt den omfattning, försöksverksamheten kunde beräknas få, motiverade inrättande av en särskild försöksgård inom södra Kalmar län, vilken samtidigt skulle användas som trädgårdsförsöksstation.

I promemorian har framhållits att det visat sig svårt att till skäligt pris förvärva en till försöksgård i alla avseenden lämplig gård. På grundval av en undersökning, som företagits av länets hushållningssällskap innan kommitterade upptagit sitt arbete, hade av hushållningssällskapet tre gårdar föreslagits såsom lämpliga för ändamålet. Av de föreslagna gårdarna hade kommitterade funnit Källstorps Södergård vara den lämpligaste. På denna egendom funnes visserligen icke alla de för södra Kalmar län typiska jordarterna representerade, och försökverksamheten på gården måste därför kompletteras med verksamhet å försöksfält i trakten, men någon för ändamålet lämpligare gård kunde säkerligen icke för närvarande uppbringas.

Priset för gården har i promemorian angivits till 235 000 kronor, vari inräknats kostnaderna för elektrifiering av gården, uppskattade till 5 000 kronor, samt minst 15 000 kilogram halm, 10 000 kilogram hö och 5 000 kilogram havre, som av säljaren skulle tillhandahållas vid tillträdet. Kommitterade hade visserligen funnit detta pris vara högt men likväl ansett det böra godkännas med hänsyn till att några mer omfattande ny- eller ombyggnader icke syntes erforderliga. Preliminärt köpeavtal på dessa villkor hade träffats med ägaren. Enligt dessa skulle fastigheten säljas i befintligt skick samt tillträdas den 14 mars 1948.

I promemorian har upptagits ett förslag i fråga om gårdens utbyggande till försöksgård, därvid verkställt beräkningar rörande engångskostnader för erforderliga ombyggnads- och nybyggnadsarbeten och för inköp av inventarier samt beträffande årliga utgifter.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, har i ärendet anfört följande.

»I den av lantbrukshögskolan överlämnade promemorian har föreslagits inrättande av en försöksgård i södra delen av Kalmar län. Härvid har framhållits behovet av en sådan gård med hänsyn till de särpräglade förhållandena beträffande klimat och jordarter i sydöstra Sveriges kustbygder. I promemorian har även upptagits ett förslag om inköp av egendomen Källstorps Södergård i Ljungby och Dörby socknar. Vid promemorian har fogats ett preliminärt köpeavtal rörande gården, vilket för säljaren skulle vara bindande till den 14 mars 1948.

I betraktande av att den pågående utredningen rörande försöksverksamheten icke är avslutad anser jag mig för närvarande icke vilja taga ståndpunkt till spörsmålet huruvida en försöksgård bör inrättas i ifrågavarande del av landet. Emellertid föreligga såsom framgår av utredningen svårigheter att finna en för ändamålet lämplig gård. Enligt vad jag inhämtat är den nuva-

rande innehavaren av gården icke villig att efter den 14 mars 1948 vidbliva det preliminära köpeavtalet. Det för gården begärda priset synes skäligt. Med hänsyn till nu berörda förhållanden och då gården torde lämpa sig som försöksgård, vill jag emellertid icke motsätta mig, att medel nu äskas av riksdagen för inköp av densamma. Skulle det visa sig att en försöksgård icke skulle anses böra komma till stånd i denna del av landet, torde gården kunna disponeras för annat ändamål eller ock försäljas. Det för förvärvet erforderliga beloppet 235 000 kronor torde böra äskas å kapitalbudgeten för budgetåret 1947/48 under rubriken Statens affärsverksfonder: Domänverket. Gården synes tills vidare kunna omhänderhavas efter Kungl. Maj:ts bestämmande.»

Enligt utskottets mening talar åtskilligt för att en försöksgård inrättas i södra delen av Kalmar län. Emellertid anser utskottet i likhet med departementschefen, att slutlig ståndpunkt till denna fråga icke bör tagas, förrän den pågående jordbruksförsöksutredningen slutförts. Då likväl av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att svårigheter föreligga att i nämnda del av landet finna en för ändamålet lämplig gård, vill utskottet icke motsätta sig att, då möjlighet för närvarande synes föreligga att för skäligt pris förvärva en dylik gård, medel därför nu beviljas. Utskottet, som besökt Källstorps Södergård, tillstyrker alltså Kungl. Maj:ts framställning. Såsom departementschefen anfört torde gården tills vidare böra omhänderhavas efter Kungl. Maj:ts bestämmande.

Utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inköp av Källstorps Södergård i Kalmar län* å kapitalbudgeten för budgetåret 1947/48 under Statens affärsverksfonder: Domänverket anvisa ett investeringsanslag av 235 000 kronor.

Stockholm den 2 juni 1947.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson, Anderberg, Nils Olsson, friherre Beck-Friis, herrar Näslund och Isaksson; samt

från andra kammaren: herrar Ericsson i Sörsjön, Lundbom, Gustafson i Dädesjö, Svensson i Vä, fru Eriksson och herr Utbult.